

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра геоматики, землеустрою та планування територій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 проф. С.М. ШЕВЧУК
«01» вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

САДОВО-ПАРКОВІ КУЛЬТУРИ З ОСНОВАМИ ДЕНДРОЛОГІЇ

освітньо-професійна програма

спеціальність

галузь знань

освітній ступінь

факультет

Садово-паркове господарство

206 Садово-паркове господарство

20 Аграрні науки та продовольство

бакалавр

ННІ агроетехнологій, селекції та екології

Полтава
2025 - 2026 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Садово-паркові культури з основами дендрології» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Садово-паркове господарство спеціальності 206 Садово-паркове господарство.

Мова викладання державна

Розробники:

Гапон С. професор кафедри геоматики, землеустрою та планування територій, доктор біологічних наук, професор.

«01 » вересня 2025 року

(Світлана ГАПОН)

Схвалено на засіданні кафедри геоматики, землеустрою та планування територій

протокол від «01» вересня 2025 р. №1

Погоджено гарантом освітньої програми Садово-паркове господарство

«01» вересня 2025 року

(Світлана ГАПОН)

Схвалено головою Ради з якості вищої освіти спеціальності «Садово-паркове господарство»

(Алла БАГАН)

протокол від «01» вересня 2025 р. №1

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	150
Кількість кредитів	5
Місце в індивідуальному навчальному плані студента (обов'язкова чи вибіркова)	Обов'язкова
Рік навчання (шифр курс)	2 206 СПГ бд 2024
Семестр	4
Лекції (годин)	26
Лабораторні (годин)	24
Самостійна робота (годин)	100
Форма семестрового контролю	Екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Формувати у здобувачів вищої освіти систему теоретичних знань про садово-паркові культури, їх видове та сортове різноманіття, біологічні й декоративні особливості, а також практичні вміння з ідентифікації, класифікації, вирощування та догляду за декоративними рослинами у відкритому і закритому ґрунті. Дисципліна спрямована на оволодіння методами підтримання декоративності, стійкості та стабільності садово-паркових угруповань у міському середовищі, формування навичок проєктування паркових композицій і організації заходів із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Ботаніка з основами екології рослин, Квітникарство

4. Компетентності:

Інтегральна:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі вирощування декоративних рослин, проєктування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів рослинництва, ландшафтної архітектури, садово-паркового будівництва та екології і характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

загальні:

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

фахові:

ФК 1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проєктування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).

ФК 2. Здатність розмножувати та вирощувати посадковий матеріал декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті.

ФК10. Здатність проводити інвентаризацію зелених насаджень.

ФК11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.

5. Програмні результати навчання/ результати навчання:

РН05. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.

РН09. Проєктувати та організовувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
РН05. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.	Уміти проводити систематичні спостереження за декоративними рослинами та садово-парковими угрупованнями в умовах міського середовища; характеризувати морфологічні, біологічні та декоративні ознаки деревних, кущових, квітникових і декоративно-листяних рослин, ідентифікувати та класифікувати їх; застосовувати методи культивування декоративних рослин з урахуванням їх біологічних особливостей та умов комплексної зеленої зони міста; обґрунтовувати вибір асортименту рослин для озеленення з метою підвищення екологічної та естетичної якості міського простору.
РН09. Проєктувати та організовувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника	проєктувати процес вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин для умов відкритого та закритого ґрунту з урахуванням біологічних особливостей видів; характеризувати технологічні заходи з вирощування садивного матеріалу (підготовка ґрунту, посів, живцювання, пікірування, догляд); планувати та формувати об'єкти садово-паркового господарства згідно сучасних наукових методик та вимог замовника.●

6. Методи навчання та викладання.

Словесні методи: розповідь-пояснення, бесіда, проблемний виклад. *Наочні методи:* ілюстрування, демонстрування. Практичні методи навчання: практичні завдання, робота з навчально-методичною літературою, нормативними документами. Інтерактивні методи: дискусії і групові обговорення.

Комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій, елементів дистанційного навчання та відеоконтента.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Парки як об'єкти садово-паркового господарства. Садово-паркові культури – компоненти парків та зелених насаджень.

Парки, сквери, бульвари, ботанічні сади, дендропарки – місця оселищ декоративних рослин. Парки як об'єкти садово-паркового господарства. Типи парків, їх характеристика. Світова історія створення парків. Садово-паркове мистецтво Давнього Світу. Садово-паркове мистецтво античної Греції, Давнього Риму та раннього Середньовіччя. Сади епохи Відродження. Садово-паркове мистецтво Франції, Англії, Німеччини. Історія створення парків на Україні. Садівництво Київської Русі. Видатні пам'ятки садово-паркового мистецтва в Україні: «Софіївка», «Олександрія» та ін. Сучасне садово-паркове мистецтво в Україні (дендропарки Тростянецький, Устимівський, Асканія-Нова), ботанічні сади України, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва. Коротка характеристика парків України. Коротка характеристика дендропарків та лісопарків України.

Тема 2. Дендрологія як наука, об'єкт, предмет, завдання. Морфолого-біологічні особливості та життєві форми деревних рослин.

Роль деревних рослин у природних і антропогенних екосистемах. Дендрологія як наука, об'єкт, предмет, завдання. Історія розвитку дендрології. Зв'язок дендрології з лісівництвом, садово-парковим господарством, екологією та ландшафтною архітектурою. Морфологічні особливості деревних рослин. Біологічні особливості деревних рослин. Життєві форми деревних рослин. Класифікація деревних рослин за життєвими формами: дерева, кущі, напівкущі, ліани. Значення життєвих форм у природних угрупованнях і зеленому будівництві. Використання дендрології у лісовому та садово-парковому господарстві, її значення для озеленення населених пунктів, охорони біорізноманіття та екологічної освіти.

Тема 3. Садово-паркові культури з відділу голонасінні, їх характеристика. Клас хвойні: чагарники.

Садово-паркові культури як основа паркових ансамблів. Значення голонасінних у садово-парковому будівництві. Роль хвойних чагарників у ландшафтному дизайні. Садово-паркові культури з відділу голонасінні, їх характеристика. Походження та еволюційне значення голонасінних. Основні морфологічні ознаки: будова пагонів і листків (хвоя, лускоподібні листки); особливості розмноження (шишки, насіння); тривалість життя, темпи росту. Екологічні особливості та поширення. Клас Хвойні. Загальна характеристика класу. Біологічні та декоративні особливості. Поділ хвойних за життєвими формами (дерева і чагарники). Хвойні чагарники як садово-паркові культури, їх особливості. Основні роди хвойних чагарників та їх характеристика. Роди ялівець, туя, кипарисовик, тис, їх характеристика. Агротехнічні особливості

виращування хвойних чагарників. Використання хвойних чагарників у садово-парковому дизайні.

Тема 4. Класи хвойні, гінкгові, саговникові, гнетові. Деревні види.

Деревні види класу Хвойні. Основні родини та їх представники. Родина Соснові (Pinaceae): роди: сосна, ялина, ялиця, модрина; Родина Кипарисові (Cupressaceae), роди: кипарис, метасеквоя, туя. Клас Гінкгові (Ginkgoopsida). Загальна характеристика класу. *Гінкго дволопатеве* (*Ginkgo biloba*), його біологічні, екологічні та декоративні особливості. Значення у медицині та озелененні. Клас Саговникові (Cycadopsida). Загальна характеристика класу. Морфологічні особливості деревоподібних форм. Основні роди та види (цикос, замія). Поширення та умови зростання. Практичне значення і декоративне використання. Клас Гнетові (Gnetopsida). Загальна характеристика класу. Особливості будови та розмноження. Основні роди деревних форм. Гнетум, ефедра (деревні та кущові види).

Тема 5. Деревні садово-паркові культури з відділу покритонасінні, їх характеристика: родини магнолієві, бобові, трояндові.

Значення покритонасінних деревних рослин у садово-парковому господарстві, роль у формуванні ландшафтів, біорізноманіття та декоративного середовища. Загальна характеристика відділу Покритонасінні (Angiospermae). Морфолого-біологічні та еколого-ценотичні ознаки покритонасінних. Особливості будови квітки, плоду та насіння. Різноманіття життєвих форм деревних рослин. Родини магнолієві (роди магнолія, ліріодендрон), трояндові (яблуня, сакура, слива, глід, груша, горобина, черемуха), бобові (робінія, акація, гледичія, церцис), букові (дуб, бук), березові (береза, вільха). Видове, сортове різноманіття представників даних родин. Декоративні ознаки представників. Умови вирощування та догляду за декоративними культурами даних родин.

Тема 6. Деревні садово-паркові культури з відділу покритонасінні, їх характеристика: маслинові, маслинкові, липові, кленові.

Декоративні дерева з родини маслинові (рід ясен), характеристика, особливості вирощування, декоративні ознаки. Декоративні дерева з родини маслинкові (рід маслинка), біологічні особливості, умови вирощування та догляду, Декоративні дерева з родини липові (липа), біологічні особливості, умови вирощування та догляду, Декоративні дерева з родини кленові (клен), біологічні особливості, умови. Видове, сортове різноманіття представників даних родин. Види японських кленів та їх використання в садово-парковому господарстві. Стійкість до антропогенного навантаження. Перспективність використання у сучасних озеленювальних проєктах.

Тема 7. Кущові садово-паркові культури парків з відділу покритонасінні: родини: трояндові, самшитові, бобові, жимолостеві, калинові, гортензієві, ліщинові. Загальна характеристика кущових покритонасінних рослин. Морфологічні ознаки кущів, екологічні вимоги (світло, волога, ґрунт). Класифікація кущів за декоративними ознаками. Характеристика кущів з родини трояндові. Основні роди і види (спірея,

троянда, кизильник, айва), морфолого-біологічні особливості, умови вирощування та догляду. Характеристика кущів з родини бобові. Основні роди і види (карагана, золотий дощ, пухирник, зіновать, дрік), морфолого-біологічні особливості, умови вирощування та догляду. Кущі з родини жимолостеві (жимолость, вейгела, сніжнягідник), морфолого-біологічні особливості, умови вирощування та догляду. Кущі з родини самшитові (рід самшит), калинові (рід калина), гортензієві (рід гортензія), родини ліщинові (рід ліщина), морфолого-біологічні особливості, умови вирощування та догляду. Значення кущів у паркових і природоохоронних насадженнях.

Тема 8. Кущові садово-паркові культури парків з відділу покритонасінні: родини деренові, барбарисові, маслинові, маслинкові.

Декоративні кущі з родини деренові (рід дерен), барбарисові (роди барбарис, магонія), родини бруслинові (бруслина), морфолого-біологічні особливості, умови вирощування та догляду. Декоративні кущі з родини маслинові (роди бузок, форзиція, чубушник), маслинкові (рід лох), морфолого-біологічні особливості, умови вирощування та догляду. Використання кущів в топіарному мистецтві.

Тема 9. Деревні та напівдеревні ліани в складі садово-паркових культур. Квітникові та декоративно-листяні однорічні рослини у парках.

Загальна характеристика деревних і напівдеревних ліан. Біологічні та морфологічні особливості. Екологічні вимоги та адаптація до умов парків. Асортимент деревних ліан у садово-паркових культурах. Листяні деревні ліани (роди дівочий виноград, гліцинія, актинідія), їх характеристика. Вічнозелені деревні ліани (роди плющ,), Напівдеревні ліани (роди кампсис, клематис, жимолость каприфоль, хвилівник). Використання ліан в озелененні та садово-паркових композиціях.

Морфолого-біологічні та екологічні особливості однорічних квітникових культур, життєвий цикл. Класифікація однорічних квітникових культур. Асортимент основних однорічних квітникових культур. Красиво-квітучі однорічники, їх характеристика, особливості вирощування. Використання однорічників у якості садово-паркових культур.

Тема 10. Дво- та багаторічні квітникові культури, які вирощуються в парках.

Дворічні та багаторічні квітникові культури, їх значення у декоративному квітникарстві та озелененні. Морфолого-біологічні та екологічні особливості дво- та багаторічних квітникових рослин. Асортимент дво- та багаторічних квітникових культур. Коротка характеристика найпоширеніших дворічних культур (братки, маргаритка, гвоздика турецька, дзвіночок середній, наперстянка, незабудка). Багаторічні трав'янисті квітникові культури, що зимують у ґрунті асортимент, умови вирощування. Багаторічні трав'янисті квітникові культури, що не зимують у ґрунті асортимент, умови вирощування. Багаторічні трав'янисті цибулинні квітникові культури, що зимують у ґрунті, асортимент, умови вирощування.

Тема 11. Розмноження деревних, кущових, квітникових та декоративно-листяних культур. Технологія створення квітників у парках. Біологічні основи розмноження. Види розмноження: насіннєве та вегетативне. Розмноження деревних культур: насіннєве, вегетативне. Особливості вирощування садивного матеріалу. Розмноження кущових культур. Розмноження квітникових культур. Розмноження декоративно-листяних культур.

Технологія створення квітників у парках. Види квітників та їх призначення. Принципи проектування квітників. Підбір асортименту рослин. Технологічні етапи створення квітників. Догляд за квітниками. Роль квітників у формуванні художнього образу парків.

Тема 12. Багаторічні злакові рослини, їх використання на квітниках. Квітники нової хвилі.

Загальна характеристика багаторічних злакових рослин. Декоративні якості злакових багаторічників. Асортимент багаторічних злакових рослин. Основні роди і види, що використовуються у квітниках: міскантус, ковила, вівсюнець, пенісетум, молінія. Висотна та фактурна класифікація злаків. Використання багаторічних злакових рослин у квітниках. Поєднання злаків з квітниковими багаторічниками. Сезонна декоративність і динаміка квітника. Квітники нової хвилі. Історія виникнення квітників нової хвилі. Основні принципи формування квітників нової хвилі. Агротехніка створення і догляду за квітниками зі злаками. Роль багаторічних злакових рослин у сучасному озелененні. Особливості використання злаків у квітниках нового типу

Тема 13. Інтродукція та акліматизація рослин. Рідкісні та охоронювані деревні види.

Інтродукція: визначення, мета та завдання. Акліматизація і натуралізація рослин. Основні етапи інтродукційного процесу. Біологічні та екологічні основи інтродукції. . Методи інтродукції та акліматизації деревних рослин. Рідкісні та охоронювані деревні види. Значення інтродукції та акліматизації в сучасному озелененні. Роль ботанічних садів і дендропарків у збереженні біорізноманіття.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма 206 СПГ бд 2024			
	Усього	у тому числі		
		л	лаб	с.р.
Тема 1. Парки як об'єкти садово-паркового господарства. Садово-паркові культури – компоненти парків та зелених насаджень.	12	2	2	8
Тема 2. Дендрологія як наука, об'єкт, предмет, завдання. Морфолого-біологічні особливості та життєві форми деревних рослин.	12	2	2	8

Тема 3. Садово-паркові культури з відділу голонасінні, їх характеристика. Клас хвойні: чагарники.	12	2	2	8
Тема 4. Класи хвойні, гінкгові, саговникові, гнетові. Деревні види.	12	2	2	8
Тема 5. Деревні садово-паркові культури з відділу покритонасінні, їх характеристика: родини магнолієві, бобові, трояндові.	12	2	2	8
Тема 6. Деревні садово-паркові культури з відділу покритонасінні, їх характеристика: маслинові, маслинкові, липові, кленові.	12	2	2	8
Тема 7. Кущові садово-паркові культури парків з відділу покритонасінні: родини: трояндові, самшитові, бобові, жимолостеві, калинові, гортензієві, ліщинові.	12	2	2	8
Тема 8. Кущові садово-паркові культури парків з відділу покритонасінні: родини деренові, барбарисові, маслинові, маслинкові.	10	2		8
Тема 9. Деревні та напівдеревні ліани в складі садово-паркових культур. Квітникові та декоративно-листяні однорічні рослини у парках.	12	2	2	8
Тема 10. Дво- та багаторічні квітникові культури, які вирощуються в парках.	12	2	2	8
Тема 11. Розмноження деревних, кущових, квітникових та декоративно-листяних культур. Технологія створення квітників у парках.	12	2	2	8
Тема 12. Багаторічні злакові рослини, їх використання на квітниках. Квітники нової хвилі.	12	2	2	8
Тема 13. Інтродукція та акліматизація рослин. Рідкісні та охоронювані деревні види.	8	2	2	4
Усього годин	150	26	24	100

8. Теми лабораторних занять

Назва теми	Кількість годин
	денна форма 206 СПГ 6д 2024
Тема 1. Парки як об'єкти садово-паркового господарства. Садово-паркові культури – компоненти парків та зелених насаджень. <i>Лабораторна робота № 1. Садово-паркові культури – компоненти парків та зелених насаджень.</i>	2
Тема 2. Дендрологія як наука, об'єкт, предмет, завдання. Морфолого-біологічні особливості та життєві форми деревних рослин. <i>Лабораторна робота № 2. Деревні декоративні рослини, їх особливості.</i>	2
Тема 3. Садово-паркові культури з відділу голонасінні, їх характеристика. Клас хвойні: чагарники. <i>Лабораторна робота № 3. Чагарникові декоративні культури з відділу голонасінних.</i>	2
Тема 4. Класи хвойні, гінкгові, саговникові, гнетові. Деревні види <i>Лабораторна робота № 4. Деревні декоративні культури з відділу голонасінних.</i>	2
Тема 5. Деревні садово-паркові культури з відділу покритонасінні, їх характеристика: родини магнолієві, бобові, трояндові.	2

<i>Лабораторна робота № 5. Деревні садово-паркові культури з відділу покритонасінні (родини магнолієві, бобові, трояндові)</i>	
Тема 6. Деревні садово-паркові культури з відділу покритонасінні, їх характеристика: маслинові, маслинкові, липові, кленові. <i>Лабораторна робота № 6. Деревні садово-паркові культури з відділу покритонасінні (родини маслинові, маслинкові, липові, кленові)</i>	2
Тема 7. Кущові садово-паркові культури парків з відділу покритонасінні: родини: трояндові, самшитові, бобові, жимолостеві, калинові, гортензієві, ліщинові. <i>Лабораторна робота № 7. Кущові садово-паркові культури з відділу покритонасінні (родини трояндові, самшитові, бобові, жимолостеві, калинові, гортензієві, ліщинові).</i>	2
Тема 8. Кущові садово-паркові культури парків з відділу покритонасінні: родини деренові, барбарисові, маслинові, маслинкові.	
Тема 9. Деревні та напівдеревні ліани в складі садово-паркових культур. Квітникові та декоративно-листяні однорічні рослини у парках. <i>Лабораторна робота № 8. Деревні та напівдеревні ліани та однорічні квітникові декоративні культури.</i>	2
Тема 10. Дво- та багаторічні квітникові культури, які вирощуються в парках. <i>Лабораторна робота № 9. Дво- та багаторічні квітникові культури, які вирощуються в парках.</i>	2
Тема 11. Розмноження деревних, кущових, квітникових та декоративно-листяних культур. Технологія створення квітників у парках. <i>Лабораторна робота № 10. Способи розмноження декоративних культур.</i>	2
Тема 12. Багаторічні злакові рослини, їх використання на квітниках. Квітники нової хвилі. <i>Лабораторна робота № 11. Злакові декоративні культури та їх використання на квітниках</i>	2
Тема 13. Інтродукція та акліматизація рослин. Рідкісні та охоронювані деревні види. <i>Лабораторна робота № 12. Інтродуковані деревні рослини та їх використання в озелененні.</i>	2
Разом	24

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
	денна форма 206 СПГ бд 2024
Тема 1. Парки як об'єкти садово-паркового господарства. Садово-паркові культури – компоненти парків та зелених насаджень. <i>Сади древнього Єгипту, Греції, Риму. Висячі сади Семіраміди. Монастирські сади середньовіччя. Декоративне садівництво в епоху Відродження. Особливості декоративного садівництва періоду другої половини 19-початку 20 ст. у Європі. Сучасні стилі розвитку ландшафтного дизайну в Україні.</i>	8
Тема 2. Дендрологія як наука, об'єкт, предмет, завдання. Морфолого-біологічні особливості та життєві форми деревних рослин. <i>Основні стилі розвитку паркового садівництва. Методи досліджень, що</i>	8

використовуються в дендрології: морфологічні, анатомічні, систематичні та таксономічні, флористичні, екологічні, географічні та хорологічні, фенологічні, експериментальні, дендрологічно-інвентаризаційні методи.	
Тема 3. Садово-паркові культури з відділу голонасінні, їх характеристика. Клас хвойні: чагарники. <i>Загальна класифікація садово-паркових культур. Напрямки використання чагарників з відділу голонасінні у садово-парковому господарстві.</i>	8
Тема 4. Класи хвойні, гінкгові, саговникові, гнетові. Деревні види. <i>Напрямки використання деревних садово-паркових культур з відділу голонасінні (класу хвойних) в парковому будівництві, дендропарках, ботанічних садах.</i>	8
Тема 5. Деревні садово-паркові культури з відділу покритонасінні, їх характеристика: родини магнолієві, бобові, трояндові. <i>Напрямки використання деревних садово-паркових культур з відділу покритонасінних (родин магнолієві, бобові, трояндові) в парковому будівництві, дендропарках, ботанічних садах.</i>	8
Тема 6. Деревні садово-паркові культури з відділу покритонасінні, їх характеристика: маслинові, маслинкові, липові, кленові. <i>Напрямки використання садово-паркових культур з відділу покритонасінних родин маслинові, маслинкові, липові, кленові в парковому будівництві, дендропарках, ботанічних садах.</i>	8
Тема 7. Кущові садово-паркові культури парків з відділу покритонасінні: родини: трояндові, самшитові, бобові, жимолостеві, калинові, гортензієві, ліщинові. <i>Напрямки використання садово-паркових культур з відділу покритонасінних родин трояндові, самшитові, бобові, жимолостеві, калинові, гортензієві, ліщинові в парковому будівництві, дендропарках, ботанічних садах.</i>	8
Тема 8. Кущові садово-паркові культури парків з відділу покритонасінні: родини деренові, барбарисові, маслинові, маслинкові. <i>Напрямки використання садово-паркових культур з відділу покритонасінних родин деренові, барбарисові, маслинові, маслинкові в парковому будівництві, дендропарках, ботанічних садах.</i>	8
Тема 9. Деревні та напівдеревні ліани в складі садово-паркових культур. Квітникові та декоративно-листяні однорічні рослини у парках. <i>Напрямки використання деревних та напівдеревних ліан з відділу покритонасінних в парковому будівництві, дендропарках, ботанічних садах.</i>	8
Тема 10. Дво- та багаторічні квітникові культури, які вирощуються в парках. <i>Використання дво- та багаторічних квітникових та декоративно-листяних культур в парковому будівництві, дендропарках, ботанічних садах.</i>	8
Тема 11. Розмноження деревних, кущових, квітникових та декоративно-листяних культур. Технологія створення квітників у парках. <i>Мікроклональне розмноження садово-паркових культур. Використання квітників в парковому будівництві, дендропарках, ботанічних садах.</i>	8
Тема 12. Багаторічні злакові рослини, їх використання на квітниках. Квітники нової хвилі. Використання багаторічних злакових рослин на квітниках в парковому будівництві, дендропарках, ботанічних садах.	6

Тема 13. Інтродукція та акліматизація рослин. Рідкісні та охоронювані деревні види. <i>Методи інтродукції, їх характеристика. Використання інтродукованих декоративних рослин в парковому будівництві, дендропарках, ботанічних садах.</i>	6
Всього	100

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання не передбачено.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
РН05. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста. РН09. Проєктувати та організовувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.	<i>Поточний контроль:</i> виконання лабораторних робіт, виконання завдань самостійної роботи. <i>Семестровий контроль:</i> екзамен

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				
	Денна форма навчання				
	Виконання лабораторних робіт	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання тестів	Екзамен	Разом
Тема 1. Парки як об'єкти садово-паркового господарства. Садово-паркові культури – компоненти парків та зелених насаджень.	5	1	7		6
Тема 2. Дендрологія як наука, об'єкт, предмет, завдання. Морфолого-біологічні особливості та життєві форми деревних	5	1			6

рослин.					
Тема 3. Садово-паркові культури з відділу голонасінні, їх характеристика. Клас хвойні: чагарники.	5	1			6
Тема 4. Класи хвойні, гінкгові, саговникові, гнетові. Деревні види.	5	1			6
Тема 5. Деревні садово-паркові культури з відділу покритонасінні, їх характеристика: родини магнолієві, бобові, трояндові.	5	1			6
Тема 6. Деревні садово-паркові культури з відділу покритонасінні, їх характеристика: маслинові, маслинкові, липові, кленові.	5	1			6
Тема 7. Кущові садово-паркові культури парків з відділу покритонасінні: родини: трояндові, самшитові, бобові, жимолостеві, калинові, гортензієві, ліщинові.	5	1			6
Тема 8. Кущові садово-паркові культури парків з відділу покритонасінні: родини деренові, барбарисові, маслинові, маслинкові.		1			1
Тема 9. Деревні та напівдеревні ліани в складі садово-паркових культур. Квітникові та декоративно-листяні однорічні рослини у парках.	5	1			6
Тема 10. Дво- та багаторічні квітникові культури, які вирощуються в парках.	5	1			6
Тема 11. Розмноження деревних, кущових, квітникових та декоративно-листяних культур. Технологія створення квітників у парках.	5	1			13
Тема 12. Багаторічні злакові рослини, їх використання на квітниках. Квітники нової хвилі.	5	1			6
Тема 13. Інтродукція та акліматизація рослин. Рідкісні та охоронювані деревні види.	5	1			6
Екзамен				20	20
Всього	60	13	7	20	100

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань на лабораторних робіт

Бали	Критерії оцінювання
0	здобувач вищої освіти був відсутній на лабораторній роботі чи не надав результатів її виконання

1	відсутність результатів, отриманих у ході проведення лабораторної роботи, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
2	виконання завдань, у ході проведення лабораторних робіт здійснене не у повному обсязі, звіт роботи містить неточності, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти за низьким критерієм
3	виконання завдань, у ході проведення лабораторної роботи здійснене не у повному обсязі, звіт роботи містить незначні неточності, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти за середнім критерієм
4	виконання завдань, у ході проведення лабораторної роботи здійснене не у повному обсязі, звіт роботи містить незначні неточності, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти за достатнім критерієм
5	виконання завдань, у ході проведення лабораторної роботи здійснене у повному обсязі, звіт роботи не містить неточностей, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
0	здобувач вищої освіти не надав результатів виконання завдань самостійної роботи
1	виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, звіт не містить неточностей, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні

Вид контролю: розв'язування тестів

Кількість заходів: 1

Мета тестового контролю: перевірка успішності засвоєння студентами теоретичного матеріалу та рівня сформованості вмінь і навичок з тем дисципліни.

Час виконання: 20 хвилин.

Структура тесту: тест складається з 14 завдань. Відповіді на завдання тесту не потребують словесного вираження думок, а тільки вибору однієї правильної відповіді із запропонованих варіантів.

Шкала та критерії оцінювання екзамену

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне питання № 1	0-2	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, відповідь містить стилістичні та граматичні помилки
	3-4	Свідоме і повне відтворення матеріалу з незначними помилками, дещо порушена логічність, виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна.
	5-6	Виклад матеріалу обґрунтований, знання матеріалу глибокі, присутня особиста думка і критичний аналіз, відповідь вірна.
Теоретичне питання № 2	0-3	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, відповідь містить стилістичні та граматичні помилки

	4-5	Свідоме і повне відтворення матеріалу з незначними помилками, дещо порушена логічність, виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна.
	6-7	Виклад матеріалу обґрунтований, знання матеріалу глибокі, присутня особиста думка і критичний аналіз, відповідь вірна.
Теоретичне питання № 3	0-3	Несвідоме, механічне відтворення теоретичного матеріалу, присутні значні помилки, використання невірної методики розрахунків, наявність арифметичних помилок
	4-5	Свідоме і повне відтворення матеріалу з незначними помилками, дещо порушена логічність, виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна
	6-7	Виклад матеріалу обґрунтований, знання матеріалу глибокі, присутня особиста думка і критичний аналіз, відповідь вірна.
Всього (максимальна)	20	

Екзамен складається з 3 теоретичних питань.

Максимальна кількість балів за екзамен – 20.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальна дисципліна

Навчальна лабораторія з садово-паркового господарства та ландшафтного дизайну. Персональні комп'ютери, під'єднані до мережі Internet. Програмне забезпечення: MS Windows, MS Office, мережа Wi-Fi. Інтерактивна дошка, проектор. Таблиці, презентації. Демонстраційні гербарії декоративних рослин. Колекції плодів, насіння. Колекції шишок і насіння голонасінних рослин.

13. Політика навчальної дисципліни

щодо термінів виконання та перескладання

Дедлайни та перескладання: лабораторні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це директорат навчально-наукового інституту, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Директор навчально-наукового інституту своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує директор навчально-наукового інституту за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.

- щодо академічної доброчесності:

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету.

- щодо відвідування занять

Навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.

- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

- щодо оскарження результатів оцінювання

Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту, яку розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням директора інституту. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання і не змінюється або попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів і здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена.

14. Рекомендована література

Основні

1. Вашека О.В., Баданіна В.А. Вибрані розділи дендрології. Навчальний посібник. Київ.: ПАЛИВОДА А.В., 2024. 140 с.
2. Кузнецов С.І., Кушнір А.І., Левон Ф.М., Пушкар В.В., Суханова О.А., Кузнецова М.С., Гончаренко Б.В. Асортимент дерев, кущів та ліан для ландшафтного будівництва України. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2020. 321 с.
3. Дендрологія. Навчальний посібник / за ред. проф. Г.П. Петришин. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 348 с.

Допоміжні:

1. Гапон С.В. Методичні рекомендації до лабораторних робіт з курсу «Садово-паркові культури з основами дендрології». Полтава, Навчальне видання, 2025. 55 с.
2. Кирик М.М., Шевчук В.К., Піковський М.Й., Яколюда С.М., Азаїкі С.С. Хвороби квіткових і декоративних рослин. Київ: Фенікс, 2019. 328 с.
3. Крижановська Н.Я. Основи ландшафтного дизайну. Київ: Ліра-К, 2020. 218 с.
4. Познякова С.І. Недревні ресурси лісу. Лісові лікарські рослини. Деревя та чагарники: навч. посібник. ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Харків: ТОВ «Планета-Прінт», 2020. 248 с.

5. Сударікова Ю. Екзотичні дерева, кущі та ліани в ландшафтах України. Київ, 2019. 336 с.

Інформаційні ресурси

1. www.biodiv.org – сайт Конвенції про біологічне різноманіття.
2. www.menr.gov.ua – сайт Міністерства охорони довкілля України.
3. www.kvityukrainy.com.ua – журнал «Квіти України».
4. <http://www.encyclopedia.vashsad.ua>
5. <http://greenhome>
[https://uk.wikipedia.org > wiki ua-referat.com/Рослинний_світ_Україна.....](https://uk.wikipedia.org/wiki/ua-referat.com/Рослинний_світ_Україна.....)
6. Журнал «Інтродукція рослин» <https://www.plantintroduction.org/index.php/pi>
7. Журнал «Вісник Уманського національного університету садівництва»
<https://visnyk-unaus.udau.edu.ua/>.